

Strazbur, 17. decembar 2010.

CCJE (2010)3 Završna verzija

KONSULTATIVNI SAVET EVROPSKIH SUDIJA

(CCJE)

*Zbog nesaglasnosti između engleske i francuske verzije koju je istaklo nekoliko članova CCJE i radi bolje povezanosti sa Mišljenjem br. 3. CCJE (stav 57), Sekretarijat je prethodno izmenio stav 22. Magna Karte, kako ga je zvanično usvojio CCJE u novembru 2010. Nakon poslednjeg sastanka Biroa (u martu 2011), odlučeno je da se vrati ova verzija. **Stoga se od svakog korisnika traži da potvrdi da stav 22. Magna Karte korišćen od tada odgovara priloženom tekstu.***

MAGNA KARTA SUDIJA (osnovna načela)

Uvod:

Povodom svoje desetogodišnjice, CCJE je na 11. plenarnom zasedanju (u Strazburu 17-19. novembra 2010) usvojio Magna Kartu sudija (osnovna načela), u kojoj se sažeto prikazuju i kodifikuju osnovni zaključci o Mišljenjima koja je već usvojio. Svako od tih 12 Mišljenja, na koja je skrenuta pažnja Komitetu ministara Saveta Evrope, sadrži dodatna razmatranja na teme obrađene u ovom dokumentu (v. www.coe.int/ccj).

MAGNA KARTA SUDIJA (osnovna načela)

Vladavina prava i pravde

1. Pravosuđe je jedna od tri velike grane vlasti u svakoj demokratskoj državi. Njen zadatak je da garantuje samo postojanje vladavine prava i da na taj način obezbedi pravilnu primenu zakona na nepristrasan, pravedan, pravičan i efikasan način.

Nezavisnost sudstva

2. Nezavisnost i nepristrasnost sudstva predstavljaju bitne pretpostavke za rad sudstva.

3. Nezavisnost sudstva je zakonska, funkcionalna i finansijska. Ona se u vezi sa drugim ovlašćenjima države jemči onima koji traže pravdu, ostalim sudijama i društvu u celini, putem nacionalnih propisa na najvišem nivou. Država i svaki sudija odgovorni su za unapređenje i zaštitu nezavisnosti sudstva.

4. Nezavisnost sudstva se jemči u pogledu aktivnosti sudija, a naročito u pogledu zapošljavanja, imenovanja do starosne granice za penzionisanje, napredovanja, nesmenjivosti, obuke, sudijskog imuniteta, discipline, naknade i finansiranja sudstva.

Jemstva nezavisnosti

5. Odluke o izboru, imenovanju i karijeri zasnivaju se na objektivnim kriterijumima i donosi ih organ odgovoran za jemčenje nezavisnosti.

6. Disciplinski postupak se vodi pred nezavisnim telom uz mogućnost obraćanja sudu.

7. Nakon konsultovanja sa sudstvom, država obezbeđuje ljudske, materijalne i finansijske resurse neophodne za pravilno funkcionisanje pravosudnog sistema. Da bi se izbegao neprimeren uticaj, sudije dobijaju odgovarajuću naknadu i obezbeđuje im se adekvatan penzioni plan, koji treba da bude utvrđen zakonom.

8. Početna i dopunska obuka predstavljaju pravo i dužnost sudija. Ona se organizuje pod nadzorom pravosuđa. Obuka je važan element za očuvanje nezavisnosti sudija, kao i kvaliteta i efikasnosti pravosudnog sistema.

9. Sudstvo će biti uključeno u sve odluke koje utiču na praksu pravosudnih funkcija (organizaciju sudova, procedure, druge zakone).

10. U vršenju svojih funkcija primene pravde, sudije nisu dužne da se povinuju bilo kakvom nalogu ili uputstvu niti bilo kakvom hijerarhijskom pritisku, i isključivo ih obavezuje zakon.

11. Sudije tužilaštvu i odbrani obezbeđuju jednakost pravnih sredstava. Nezavisni status tužilaca osnovni je uslov vladavine prava.

12. Sudije imaju pravo da budu članovi nacionalnih ili međunarodnih udruženja sudija, kojima je poverena odbrana misije pravosuđa u društvu.

Telo odgovorno za jemčenje nezavisnosti

13. Da bi se obezbedila nezavisnost sudija, svaka država je dužna da formira Savet za pravosuđe ili drugo posebno telo, nezavisno od zakonodavne i izvršne vlasti, obdareno širokim ovlašćenjima za sva pitanja koja se tiču njihovog statusa, kao i organizacije,

funkcionisanja i imidža pravosudnih institucija. Savet je sastavljen ili isključivo od sudija ili od značajne većine sudija koje su izabrale njihove kolege. Savet za pravosuđe odgovoran je za svoje aktivnosti i odluke.

Pristup pravdi i transparentnost

14. Pravda mora da bude transparentna, a informacije o radu pravosudnog sistema moraju da se objavljuju.

15. Sudije preduzimaju korake da obezbede pristup brzom, efikasnom i pristupačnom rešavanju sporova; oni moraju da doprinose podsticanju alternativnih metoda rešavanja sporova.

16. Sudski dokumenti i sudske odluke pišu se na pristupačnom, jednostavnom i jasnom jeziku. Sudije donose obrazložene odluke, izrečene u javnosti u prihvatljivom roku, na osnovu pravične i javne rasprave. Sudije koriste adekvatne metode upravljanja predmetima.

17. Izvršenje sudskih naloga predstavlja suštinsku komponentu prava na pravično suđenje, kao i jemstvo efikasnosti pravosuđa.

Etika i odgovornost

18. Postupci sudija treba da budu vođeni deontološkim principima, koji se razlikuju od disciplinskih pravila. Njih će izraditi same sudije i oni će biti uključeni u njihovu obuku.

19. U svakoj državi, statutom ili osnovnom poveljom koja se primenjuje na sudije definiše se povreda radne dužnosti koja može dovesti do disciplinskih sankcija, kao i disciplinski postupak.

20. Sudije krivično odgovaraju prema uobičajenom pravu za krivična dela počinjena van sudske funkcije. Sudijama se ne može pripisati krivična odgovornost za nenamerne propuste u vršenju svojih funkcija.

21. Pravni lek za pravosudne greške trebalo bi da leži u odgovarajućem sistemu žalbi. Bilo koji pravni lek za druge nedostatke u primeni pravde leži isključivo protiv države.

22. Nije pogodno da sudija bude izložen, u odnosu na navodno vršenje sudskih funkcija, bilo kakvoj ličnoj odgovornosti, čak i putem naknade državi, osim u slučaju namernog propusta.

Međunarodni sudovi

23. Ova načela će se primenjivati *mutatis mutandis* na sudije svih evropskih i međunarodnih sudova.

⁽¹⁾ Zbog nesaglasnosti između engleske i francuske verzije koju je istaklo nekoliko članova CCJE i radi bolje povezanosti sa Mišljenjem br. 3. CCJE (stav 57), Sekretarijat je prethodno izmenio stav 22. Magna Karte, kako ga je zvanično usvojio CCJE u novembru. Nakon poslednjeg sastanka Biroa (u martu 2011), odlučeno je da se vrati ova verzija. **Stoga se od svakog korisnika traži da potvrdi da stav 22, Magna Karte korišćen od tada odgovara priloženom tekstu.**